

delar, att sothönan i denna trakt anträffats endast på få ställen. Nu anförda observationer låta dock förmoda, att sothönan redan är hemmastadd även i Savolaks i för dess trevnad lämpliga sjöar. Arten är ju en utpräglad träskfågel, och då den helst uppehåller sig i den täta sumpväxtligheten, undandrager den sig lätt allmänare uppmärksamhet, särskilt om den icke förekommer i större individantal.

Från norra Karelen föreligga inga fynd av sothönan.

En kort sammanfattning av det anförda ger vid handen, att sothönan på anmärkningsvärt kort tid utvidgat sitt utbredningsområde till stora delar av vårt land. Om vi från Sortavala draga en linje upp till Uleåborg, sammanfaller landet söder om denna linje tämligen nära med sothönans urbredningsområde för närvarande. Vid jämförelse med J. A. Palméns skildring av förhållandet år 1873 se vi, vilket storverk livskraft kan utföra.

Hajanaisia muistiinpanoja Enontekiön linnustosta.

A. J. KOPPERI.

Kuluneena kesänä (1930) oleskelin kuukauden päivät Enontekiössä ja tästä ajasta 15 päivää (11. VII—25. VII) Kilpisjärvellä. Vaikkakin tuon matkan tein aivan toisessa tarkoituksessa, merkitsin samalla muistiin joitakin mielenkiintoani herättäneitä havaintoja seudun minulle jokseenkin oudosta linnustosta. Havaintoja olen tehnyt venematalla Palojoensuusta—Kilpisjärvelle sekä takaisin palatessa samaa 170 km pituista jokireittiä, perillä Kilpisjärvellä ja lopuksi muutaman päivän oleskelun aikana Hetassa (Enontekiön k.k.). Luetelo ei siis pyri olemaan täydellinen, vaan käsittää ainoastaan ne lajit, jotka jossakin suhteessa kiinnittivät huomiotani matkan varrella.

Corone c. cornix L. Kilpisjärven Siilastuvalle saapui 24. VII varis, jota siellä asustava lokki ryhtyi karkoittamaan pois, seuraavana päivänä uudistui sama näytelmä.

Pica pica (L.). Hetassa useita pesiä, joissa vielä heinäkuun viimeisinä päivinä poikasias.

Pinicola e. enucleator (L.) 2 yks. nähty lähellä Markkinaa (Lätäs- ja Könkämaänon yhtymäkohtaa) 28. VII.

Carduelis linaria (L.). Nähty useita kertoja Saanatunturin alemmilla rinteillä.

Fringilla montifringilla L. Erittäin yleinen jokimatalla Palojoensuu—Kilpisjärvi.

Passer domesticus (L.). Naimakan talon (Ruotsin puolella) pihassa 27. VII 4 yks. Muualla jokivarressa en varpusia huomannut, ennenkuin Palojoensuussa.

Emberiza c. citrinella L. Kuulin sen laulavan 31. VII Hetassa.

Calcarius l. lapponicus (L.). Joka kerta Saanalla käydessä nähty useita yks.

Plectrophenax n. nivalis (L.) Kilpisjärven seuduilla en nähnyt pulmusia, mutta matkatoverini, tuomari I. Itkonen, oli niitä nähnyt parven Pihtusjohkan varrella lähellä Pihtusjärveä.

Eremophila alpestris flava (Gmel.). Nähnyt vain yhden yksilön Saanatunturilla 23. VII.

Motacilla flava borealis Sundev. Erittäin yleinen kaikkialla venematkan varrella sekä vielä Kilpisjärvellä.

Parus c. cinctus Bodd. Yleinen Kilpisjärvellä.

Lanius e. excubitor L. 26. VII 1 yks. Keinovuopin ja Peerauksen välillä, seuraavana päivänä 1 yks. lähellä littoa ja samoin pari km etelämpänä.

Turdus musicus L. Yleinen Kilpisjärvellä.

Cenanthe æ. ænanthe (L.) Yleinen Kilpisjärvellä vielä puurajan yläpuolella.

Luscinia sv. svecica (L.). Siilastuvalla näyttäytynyt useana päivänä.

Delichon u. urbica (L.). Pesii jo Siilastuvalla, jossa räystäällä 6 pesää, L. Munsterhjelmim mukaan („Om fågelfaunan i Kōnkämädalen“) sitä ei nimittäin olisi Siilastuvalla. Lisäksi on Mallan jyrkissä kallionseinämissä (pahdoissa) useita pesiä, joissa 18. VII poikasia. Muutamia pesiä myös Saanatunturin jyrkillä rinteillä. Kilpisluspan kohdalla liiteli 26. VII juuri vesirajassa 30—40 yksilöä, jotka mahdollisesti lähtöisin läheisestä Tsaspelisvaarasta tahi lähimmästä talosta, Mukkavuomasta, jonne kuitenkin linnuntietäkin noin 5 km.

Riparia r. riparia (L.). Lukuisia pesiä rantatörmässä useissa kohden Muoniojoen varrella, ainakin Kaaresuvannossa asti.

Cuculus c. canorus L. Kuultu monin paikoin matkan varrella, vieläpä Kilpisjärvellä, jossa kuulin sen Saanalla 11. VII ja jälleen 14. VII.

Nyctea nyctea (L.). 1 yks. Kilpisjärven rannalla Tsaspelisvaarassa 26. VII.

Strix nebulosa lapponica Thunb. 1 yks. Könkämäenon varrella Keinovuopion talosta pari km etelään päin 26. VII.

Buteo l. lagopus (Brünnich). Jokilaaksossa Jehkatsh- ja Saanastunturien välillä (Skirhashjohka) jyrkän kallion kyljessä, noin 0.5 m kallion yläreunan alapuolella pesä, jossa 24. VII 3 suurta poikasta. Pesä oli aivan litteä ja ilman reunoja. Pesässä 6 äsken tapettua ruskeata metsämyyrää (*Hypudaeus rutilus*), joista poikaset, jotka makasivat liikkumattomina ja kylläisen näköisinä, eivät näkyneet sillä kertaa välittävän.

Matkatoverini näkivät toisen pesän Pihtusjohkan varrella maassa pienellä kummulla, ja kolmannen pesän tapasin Ounastunturin alla männyn latvassa 30. VII. Pesä tehdään siis hyvin erilaisiin paikkoihin aina sen mukaan, mihin tilaisuus tarjoutuu.

Anser erythropus (L.). Matkalla Palojoensuu—Kilpisjärvi näin usein lennossa. Aamuyöstä 7. VII nukkuessani rantatörmällä Peerakosken niskalla herätti minut kiljuhanhi, joka ohjaili poikuettaan aivan vierestäni jokeen päin.

Anser f. fabalis (Lath.). Hetaassa 1. VIII. käytiin minulle kauppaamassa talossa elätettyä.

Anas c. crecca L. Yleinen vielä Kilpisjärvellä.

Anas penelope L. Erittäin yleinen Palojoensuun ja Kilpisjärven välillä.

Bucephala c. clangula (L.). Kansa nimittää sitä sotkaksi ja väittää sen osaavan laskea neljään. Pöntöstä eli uutusta saa siis ottaa pois mitä on yli neljästä munasta, jolloin sotka jatkaa munimista. Sen voi tällä tavalla saada munimaan jopa 22 munaa. Jos sensijaan pesään jättää vähemmän kuin 4 munaa, hylkää sotka pesän.

Clangula hyemalis (L.). Alli ja 6 poikasta Kilpisjärvellä lähellä Kilpisluspaa 26. VII.

Oidemia f. fusca (L.). Veneellä kuljettaessa Muoniojokea ja Könkämäenoa näimme useita yksilöitä joka päivä.

Oidemia n. nigra (L.). Nähty useammassa paikassa saman venematkan varrella.

Mergus s. serrator L. Yleinen Kilpisjärvellä saakka.

Colymbus a. arcticus L. Nähty useita kertoja Muonio- ja Könkämäjokien varsilla.

Charadrius hiaticula tundrae (Lowe). Nähty Kilpisjärvellä saakka.

Charadrius morinellus L. Saanastunturilla useita yksilöitä 18. VII ja 20. VII, Ounastunturilla 2 yks. 30. VII.

Charadrius apricarius altifrons Brehm. Ounastunturilla 2 yks.
30. VII.

Calidris a. alpina (L.). Kilpisjärvellä 1 yks. 13. VII, samoin
16. VII ja 18. VII.

Tringa erythropus (Pall.). Tapasimme jonkun yksilön useam-
massa paikassa Muonio- ja Könkämäjokien varrella.

Tringa nebularia (Gunn.). 1 yks. Muoniojoen rannalla pari km
Kuttaisesta alapäin 5. VII, Lammaskosken kohdalla 1 yks. 8. VII.

Tringa glareola L. Näimme sen pari kertaa venematkamme
varrella.

Tringa h. hypoleucos L. Erittäin yleinen Kilpisjärvellä asti.

Phalaropus lobatus (L.). 3 yks. Kelottijärvellä 6. VII.

Numenius ph. phaeopus (L.). Yksityisiä lintuja nähty Muonio-
ja Könkämäjokia noustessa ainakin Pättikän koskelle saakka. Pie-
nempi parvi (8 lintua) Ounasjärven rannalla 30. VII.

Sterna macrura Naum. Nähty useita kertoja venematkan var-
rella.

Larus argentatus Pontopp. 2 yks. nähty Kilpisjärvellä joka
päivä kyseessäolevana aikana (11. VII—25. VII), järveltä hävisivät
linnut aina Ruotsin puoleiselle rannalle päin, jossa ehkä niillä oli
pesä.

Stercorarius longicaudus Vieillot. Jehkatsh- ja Saanatunturien
välisessä jokilaaksossa (Skirhashjohka) 24. VII kaksi täysikasvanutta
yks. ja yksi tuskin lentokykyinen poikanen. Kivet ympärillä ulos-
tuksien tahrimat, josta päättäen linnut kauan asuneet niillä tienoin ja
herkutelleet jyrksijöillä.

Grus g. grus (L.). 4 yks. nähty lentävän luoteeseen päin Palo-
joensuussa 29. VII.

Lagopus l. lagopus (L.). Saanatunturin alemmilla rinteillä ver-
rattain runsaasti, heinäkuun puolivälissä poikaset jo melkein täysi-
kasvaneiden kokoisia.

Varför flyga fåglarna mot fyrarnas rutor?

Ute i Finska viken, långt på sidan om allfarväg resa sig Sö-
derskärs nakna klipphällar ur den blånande havsvidden, som vål-
nader från hänsvunna tider. På den högsta av dessa klippor höjer
fyren med samma namn sin tornspira några tiotal meter över havet